

УДК 378.147:7.071.4

DOI 10.31654/2663-4902-2025-PP-2-210-217

Коваль О. В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музичної педагогіки та хореографії
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
koval.ov@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0001-9207-4469

Дворник Ю. Ф.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри інструментально-виконавської підготовки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
dvornik.uf@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-7497-0515

**ЗДАТНІСТЬ НАУКОВО МИСЛИТИ ЯК МАРКЕР ГОТОВНОСТІ
ДО ІННОВАЦІЙНОЇ МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

У статті актуалізовано питання важливості та необхідності формування здатності мислити науково у магістрантів, що здобувають мистецькі спеціальності. Реалізація стандартів вищої освіти зі спеціальностей 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво та професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» передбачає, окрім іншого, оволодіння майбутніми фахівцями дослідницькими вміннями, здатністю до проведення досліджень та здійснення інновацій в мистецькій освіті, музичній педагогіці, виконавстві. Такі вимоги передбачають активне залучення здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності та набуття ними необхідних теоретичних знань, що відбувається у процесі опанування такого освітнього компоненту, як «Методологія та організація наукових досліджень», а також у процесі науково-дослідницької практики.

В статті розкривається місце означених дисциплін у структурі підготовки здобувачів освіти, акцентується на їх спрямованості на формування широкого світогляду, розвитку наукового мислення. Оволодіння методологією наукових досліджень сприяє засвоєнню ефективних методів аналізу культурно-мистецьких феноменів, художньо-творчих процесів і тенденцій у музичному чи хореографічному мистецтві.

Розкривається роль науково-дослідницької культури та підкреслюється необхідність її формування у майбутніх музикантів-педагогів, викладачів хореографії та вчителів мистецтва.

З позицій набуття готовності до інноваційної мистецько-педагогічної діяльності обґрунтовується і роль та місце науково-дослідницької практики, яка дозволяє безпосередньо зануритися в наукову діяльність, актуалізуючи всі отримані знання та набуті вміння.

Авторами виокремлено здатність фахівця мислити науково, як найбільш суттєву і ключову у продукуванні нових ідей, у здійсненні мистецько-педагогічних інновацій. Припускається, що набуття здатності мислити науково певною мірою передбачає опанування методами наукових досліджень, які є інструментами, що дозволяють здійснювати продуктивну дослідницьку діяльність, зокрема, такими як: спостереження, порівняння, аналіз, абстрагування, моделювання, синтез, індукція, дедукція, формалізація тощо. Зроблено висновок, що розвинена здатність фахівця мислити науково може розглядатися як показник його готовності до здійснення інноваційної мистецько-педагогічної діяльності.

Ключові слова: наукове мислення, науково-дослідницька культура, інноваційна діяльність, мистецько-педагогічна інноватика, маркер готовності.

Постановка проблеми. Аналіз стандартів вищої освіти за спеціальностями 025 «Музичне мистецтво», 024 «Хореографія» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для другого (магістерського) рівня та професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти, яким керуються при розробці освітніх програм спеціальності 014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво), дає можливість стверджувати, що вони значною мірою співпадають у питанні розуміння необхідності набуття майбутніми фахівцями дослідницьких умінь, розвитку їх наукового мислення та готовності до мистецько-педагогічної діяльності. Це значною мірою потребує вирішення питання щодо доцільного поєднання науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти з мистецькими практиками, перенесення теоретичних знань з галузі мистецьких досліджень у практичну площину, розвитку мотивації студентів до наукової діяльності. Однією з проблем є відсутність чітких критеріїв визначення рівня сформованості наукового мислення чи науково-дослідницької культури. Актуалізується й проблема методичного забезпечення процесу формування означених якостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Означені проблеми вже розглядалися вченими, зокрема формуванню науково-дослідницької культури майбутнього вчителя присвячені роботи О. Білостоцької, С. Вітвицької О. Дмитришин, І. Мельник, В. Прошкіна, В. Семиченко, В. Тушевої та ін. Проблема розвитку мотивації до наукової діяльності стала предметом вивчення Д. Баталової, О. Галашової, О. Повідайчик, М. Попик, О. Поліщук, А. Реблян та ін. Формуванню наукового мислення присвячені дослідження В. Гоблика, Ф. Шандора, Т. Щербан, Л. Дольнікової, О. Кузьменко, Л. Тоцької, Б. Чижевського та ін. Вивченням проблеми розвитку критичного мислення займалися (Є. Конверський, О. Пометун, М. Кругляк, А. Тягло, О. Чуба та ін.).

Можна говорити про достатньо широке охоплення як проблем наукового мислення, так і аспектів інноваційної діяльності, зокрема мистецько педагогічної, при цьому не важко передбачити, що наявність наукового мислення є важливим потенціалом для інноваційної діяльності.

Відтак, **метою статті** є розкриття зв'язку сформованості наукового мислення здобувачів освіти і їх готовності до майбутньої інноваційної мистецько-педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Проблема формування наукового мислення завжди була актуальною, оскільки розвиток освіти, науки і суспільства загалом, потребував постійного накопичення теоретичних знань, ефективного їх використання у практиці, вдосконалення методів пізнання. Здатність мислити науково виступала надійним фундаментом активної адаптації до нових реалій життя, тих викликів, які постають перед людством, а також необхідності і бажання удосконалення способів їх розв'язання.

Як зазначають В. Гоблик, Ф. Шандор та Т. Щербан, «наукове мислення є формою інтелектуальної діяльності, умінням використовувати загальні теоретичні закономірності у практичних науково-дослідницьких ситуаціях» [3, с. 135], і далі вказують, що наукове мислення «ґрунтується на системі теоретичних знань і виявляється в здатності використовувати ці знання, оперувати ними у організації наукового дослідження» [3, с. 137].

Р. Павелків, у свою чергу додає, що «головною одиницею наукове мислення є поняття, специфічною формою узагальнення – абстрагування, ідеалізація і формалізація», при цьому «регулююча роль відводиться інтелектуальній сфері загалом» [10, с. 277]. Воно має відповідати критеріям доказовості, об'єктивності та системності. Наукове мислення – поняття багатогранне, оскільки під ним часто розуміється критичне, абстрактне, системне, інноваційне, аналітичне мислення тощо. Виявляється воно в здатності застосовувати різноманітні та доцільні методи, технології та підходи в науковій діяльності. Але для нас важливим є й інше питання, а саме, можливості набуття та розвитку здатності мислити науково та використання цієї здатності, як інструменту руху вперед у своїй професійній діяльності, надання їй

інноваційного характеру і змісту. Це можна розглядати не лише як конкретне завдання, що потребує свого вирішення, а й як складову загальної освітньої стратегії, зокрема в контексті набуття інтегральної компетентності здобувачами освіти. Так, в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво для другого (магістерського) рівня вищої освіти, це:

– здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що *передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музичній педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог* [16];

(Стандарт 024 Хореографія):

– здатність розв'язувати складні задачі хореографії у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що *передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог* [17].

(Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти»):

– здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні завдання та практичні проблеми в галузі освіти або у процесі навчання, що характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та *передбачає здійснення інновацій в мистецькій освіті* [14].

Зрозуміло, що без набуття здатності мислити науково – досягти цього буде просто неможливо. Що ж таке «мислити науково»?

Звернемося до статті В. Лисого, який аналізує поняття «мислити» та «мислення» і знаходить між ними істотну відмінність. Він пише: «...люди, які просто володіють мисленням, теж мислять, бо це є реальним процесом протікання їх мислення, але звідси зовсім не випливає, що усі вони є мислячими. Поняття «мислити», взяте в значенні «бути мислячим», є однопорядковим із поняттями «культура мислення», «логічне мислення»..., «мудрість», «талант», «діалогічне мислення», «мислитель», «мудрець»...». «У цьому аспекті акцентується увага на тому, що здатності критично мислити, мислити системно, готовність мислити поза шаблонами, вміння працювати самостійно є своєрідними різновидами здатності мислити» [9, с. 64].

Наведені міркування дозволяють зрозуміти відмінність між поняттями, а в контексті проблематики даної статті саме здатність *мислити* або *науково мислити*, а не лише *мислення* чи *наукове мислення*, є тим ключовим поняттєвим відповідником, який і будемо розглядати.

Однією зі складних проблем є визначення доцільних методів діагностики рівня розвитку здатності мислити науково і вона потребує окремого розгляду. Якщо розглядати проблему з точки зору набуття цієї здатності, зокрема на етапі навчання в магістратурі, то важливо обрати такі методи, які активно цьому сприяють. Серед них можна назвати: метод проблемного навчання, метод проєктів, мозкового штурму, метод пошуку самостійних рішень, смислового бачення, активізації попереднього досвіду тощо.

Втім, набуття здатності *мислити науково*, безпосередньо пов'язане з опануванням самими методами наукових досліджень, такими як спостереження, порівняння, аналіз, абстрагування, моделювання, синтез, індукція, дедукція, формалізація тощо, – оскільки, вони є інструментами, які дозволяють здійснювати продуктивну дослідницьку діяльність. Застосування кожного з цих методів спонукає дослідника мислити науково і, як наслідок – розвиває цю здатність – *здатність мислити науково*.

Ця здатність є невід'ємною якістю фахівця, його науковим потенціалом, що дозволяє зробити мистецько-педагогічну діяльність інноваційною за своєю сутністю.

Широко розглядаючи питання інноваційної діяльності педагога-музиканта, К. Завалко зупинилася на розкритті сутності поняття «інноваційна діяльність», яка, на її думку, «відображає не лише особливості процесу оновлення, внесення нових елементів у традиційну систему освітньої практики, а й органічно включає в себе

характеристику індивідуального стилю діяльності педагога-новатора. Інноваційна діяльність передбачає вищий ступінь педагогічної творчості, винахідництво в педагогічній практиці...» [7, с. 55].

Проаналізувавши різні судження та розуміння інноваційної діяльності, авторка запропонувала своє визначення, яке, на нашу думку, в контексті окресленої в даній статті проблеми, дає чітке уявлення про її сутність, вказуючи, що інноваційна діяльність «спрямована на практичне освоєння результатів наукових досліджень і розробок, що значно підвищують ефективність здійснення навчально-виховних процесів, а також на практичне освоєння результатів наукових досліджень і розробок, що забезпечують створення нового або удосконаленого продукту...» [7, с. 63]. Таке тлумачення повною мірою актуалізує питання набуття здатності «мислити науково», оскільки включає вміння використовувати наукові розробки, самостійно проводити дослідження, брати участь у колективних наукових проєктах та втілювати нові підходи в практику, що, в свою чергу, вимагає активного мислення. Це не лише дозволяє підвищити ефективність мистецько-педагогічної діяльності, а й мотивує майбутніх фахівців до власної продуктивної науково-дослідницької діяльності, результатом, якої буде впровадження ефективних інновацій.

Варто зауважити, що формування здатності майбутніх фахівців науково мислити не зацентровувало при цьому увагу на необхідності одночасного формування і їх науково-дослідницької культури було б спробою вирішення лише частини проблеми. Саме комплексний підхід у цьому питанні та розуміння важливості обох складових дозволить досягти бажаного результату, який буде визначатися як *«сформована готовність до інноваційної мистецько-педагогічної діяльності»*.

Є різні тлумачення поняття «науково-дослідницька культура». Так, на думку О. Дмитришин «науково-дослідницька культура є певною сукупністю матеріальних і духовних багатств, цінностей, норм, традицій, знакових систем, яка використовується суспільством у сфері науки для накопичення, закріплення, збереження й передачі надбань позитивного соціального досвіду, забезпечення комунікації та регуляції відносин членів наукового співтовариства як представників певних наукових галузей і наукових шкіл [5].

Сутність цього поняття розкривається і в контексті діяльності її носія, наприклад, педагога, де «науково-дослідницька культура є складовою педагогічної культури...», «забезпечує всі її досягнення, є фактором розвитку особистості» і далі: «є важливим елементом загальної професійної культури» [5], що передбачає безперечне дотриманням етичних норм і принципів.

Якщо екстраполювати дане визначення на мистецько-педагогічну діяльність викладача хореографії чи викладача мистецьких дисциплін, то ми можемо стверджувати, що науково-дослідницька культура є невід'ємною складовою їх професійної майстерності, що значною мірою забезпечує дотримання етичних норм, принципів наукової доброчесності та високих стандартів у процесі досліджень і викладання. Наявність сформованої науково-дослідницької культури у фахівця це обов'язкова опція, яка характеризує його професійність.

Звичайно, кожна з дисциплін, що вивчається на магістерському рівні вищої освіти є важливим сегментом освітньої програми підготовки фахівців, яка в межах свого напрямку сприяє розвитку здатності мислити науково. Всі дисципліни не лише надають спеціалізовані знання, а й формують навички, які є основою для формулювання наукових проблем, застосування наукових методів та проведення досліджень в мистецькій галузі. При цьому, варто зупинитися більш детально на розкритті ролі та значення таких освітніх компонентів, як «Методологія та організація наукових досліджень» [12] та «Науково-дослідницька практика» [13], оскільки вони найбільш сфокусовані на розвиток згаданих якостей.

Так, навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень», займаючи чільне місце в системі підготовки фахівців, спрямована на формування широкого світогляду магістрантів, розвиток наукового мислення та оволодіння

методологією наукових досліджень. Вона значно розширює межі наукового знання, сприяє засвоєнню ефективних методів аналізу культурно-мистецьких феноменів, художньо-творчих процесів та тенденцій в музичному чи хореографічному мистецтві. Опанування дисципліною дозволить майбутньому фахівцю проводити дослідження музичних чи хореографічних явищ, забезпечить необхідними знаннями щодо використання інформаційних ресурсів, зокрема відкритих баз даних, тематичних порталів, електронних бібліотек, репозиторіїв тощо.

Особливе місце в системі підготовки магістранта займає «Науково-дослідницька практика», яка за словами розробника програми цієї навчальної дисципліни, «сприяє поєднанню теоретичних знань із практичною діяльністю. У межах цієї практики здобувачі мають змогу глибоко зануритися в дослідницьку роботу, аналізуючи професійну літературу, музичні твори, виконавські стилі та методи інтерпретації» [11].

Даний вид практики зорієнтований на подальший розвиток критичного мислення, удосконалення навичок аналізу та формування системного підходу до наукових пошуків.

Завдяки участі у науково-дослідницькій практиці у здобувачів формуються навички самостійного проведення наукових розвідок, що дозволяє їм критично осмислювати актуальні питання музичної педагогіки, музикознавства та виконавської практики. Набутий досвід сприяє ефективному професійному становленню та глибшому розумінню сучасних тенденцій у галузі музичного мистецтва.

Проходження науково-дослідницької практики хореографами забезпечує набуття готовності до організації та здійснення науково-дослідної діяльності у закладах мистецької освіти; здатності до наукової творчості, формування дослідницького підходу до хореографічної діяльності [13].

Що стосується проходження цього виду практики майбутніми вчителями мистецтва та музичного мистецтва, вона має на меті «набуття магістрантами досвіду самостійної науково-дослідницької роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері мистецької освіти, добір фактичного матеріалу для написання наукових публікацій, формування вмінь орієнтації в інформаційному просторі, здійснення пошуку і критичного оцінювання інформації та формування вмінь презентувати результати наукового пошуку».

Все означене має сприяти набуттю здобувачами цілої низки компетентностей, зокрема, це: здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів, розробляти, освоювати та втілювати педагогічні інновації в практику; здатність аналізувати та оцінювати ефективність освітнього процесу, навчальні досягнення здобувачів освіти та власну професійну активність (014 Середня освіта. Музичне мистецтво); здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та музично-педагогічної діяльності; здатність проводити комплексні дослідження музичних феноменів, використовуючи теоретичні знання, методологічні навички та практичний досвід (025 Музичне мистецтво); здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності; здатність здійснювати дослідницьку діяльність у сфері хореографії (024 Хореографія).

Висновки. Таким чином, можна стверджувати, що існує тісний зв'язок між здатністю мислити науково і готовністю до інноваційної діяльності. В умовах постійних змін необхідні стратегічне бачення, чітко обґрунтовані кроки, розуміння існуючого стану речей, здатність до гнучкої адаптації та стратегічних рішень. Залучення магістрантів до активної науково-дослідницької діяльності, оволодіння методологією та організацією наукових досліджень, формування їх науково-дослідної культури на етапі навчання, дозволить у подальшому застосовувати наукові підходи, для вирішення актуальних проблем, розробляти і втілювати інновації, які розширяють межі художньої творчості, дадуть початок новим художнім практикам, покращать якість освіти і осучаснять освітнє середовище. Маркером такої готовності може виступати здатність мислити науково.

Література

1. Білостоцька О. В. Науково-дослідницька культура майбутнього вчителя. Педагогіка формування особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. Запоріжжя, 2011. Вип. 13 (66). С. 41–46.
2. Вазинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://surl.lu/imulzj>
3. Гоблик В., Шандор Ф., Щербан Т. Проблема формування наукового мислення у здобувачів вищої освіти. Освіта і наука. Вип. 1 (30), 2021. С. 133–138. URL: <https://surl.li/ytxppj>
4. Горбенко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. Київ: Освіта України, 2010. 180 с.
5. Дмитришин О. Б. Формування культури науково-дослідницької діяльності у майбутнього педагога. URL: <https://surl.gd/ugedwx>
6. Добронравова І. С. Філософські засади ідеалів та норм наукового дослідження. URL: <https://surl.gd/nraknx>
7. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: [монографія]: Друкарня «Черкаський ЦНП», 2013. 520 с.
8. Кремень В. Мислити – означає діяти. URL: <https://surl.li/lojks>
9. Лисий В. Мислити та мислення: їх збіг і його відсутність. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2021. Випуск 35, с. 64–76. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/35_2021/10.pdf
10. Павелків Р. В. Загальна психологія. Підручник. Київ: Кондор, 2009. 576 с.
11. Програма навчальної дисципліни «Науково-дослідницька практика». URL: <https://surl.li/zykidj>
12. Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукової діяльності». URL: <https://surl.li/bfoeta>; <https://surl.li/rexasf>
13. Програма навчальної дисципліни «Науково-дослідницька практика». URL: <https://surl.li/xtkduk>
14. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf
15. Сакун А. В., Ліпін М. В., Войнаровська Л. І., Ільїна Г. В. Мислення, пізнання, навчання: синергія взаємодії. URL: <https://surl.li/keqzsd>
16. Стандарт вищої освіти. Другий (магістерський рівень) вищої освіти. Ступінь «магістр». Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво». URL: <https://surl.li/opemcj>
17. Стандарт вищої освіти. Другий (магістерський рівень) вищої освіти. Ступінь «магістр». Галузь знань 02 культура та мистецтво, спеціальність: 024 Хореографія. URL: <https://surl.li/rbljfa>
18. Тушева В. В. Науково-дослідницька культура майбутнього вчителя: сутність поняття та теоретичні аспекти її формування. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2010. № 2. С. 18–23.

References

1. Bilostotska O. V. Naukovo-doslidnytska kultura maibutnoho vchytelia. Pedagogika formuvannia osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh: zb. nauk. pr. / redkol.: T. I. Sushchenko (holov. red.) ta in. Zaporizhzhia, 2011. Vyp. 13 (66). S. 41–46.
2. Vazhynskiy S. E., Shcherbak T. I. Metodyka ta orhanizatsiia naukovykh doslidzhen. Navchalnyi posibnyk. Sumy: SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2016. 260 s. URL: <https://surl.lu/imulzj>
3. Hoblyk V., Shandor F., Shcherban T. Problema formuvannia naukovooho myslennia u zdobuvachiv vyshchoi osvity. Osvita i nauka. Vyp. 1 (30), 2021. S. 133–138. URL: <https://surl.li/ytxppj>
4. Horbenko S. S. Navchalno-naukova diialnist studentiv z metodyky muzychnoho vykhovannia: navchalno-metodychnyi posibnyk. Kyiv: Osvita Ukrainy, 2010. 180 s.
5. Dmytryshyn O. B. Formuvannia kultury naukovo-doslidnytskoi diialnosti u maibutnoho pedahoha. URL: <https://surl.gd/ugedwx>

6. Dobronravova I. S. Filozofski zasady idealiv ta norm naukovooho doslidzhennia. URL: <https://surl.gd/nraknx>
7. Zavalko K. Pedagogichna innovatyka v teorii ta praktytsi muzychnoi osvity: [monohrafiia]: Drukarnia «Cherkaskyi TsNP», 2013. 520 s.
8. Kremen V. Myslyty – oznachaiie diiaty. URL: <https://surl.li/lojks> (data zvernennia 12.03.2025).
9. Lysyi V. Myslyty ta myslennia: yikh zbih i yoho vidsutnist. Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya filos.-politoh. studii. 2021. Vypusk 35, c. 64–76. URL: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/35_2021/10.pdf
10. Pavelkiv R. V. Zahalna psykholohiia. Pidruchnyk. Kyiv : Kondor, 2009. 576 s.
11. Prohrama navchalnoi dystsyplina «Naukovo-doslidnytska praktyka». URL: <https://surl.li/zykidj>
12. Prohrama navchalnoi dystsypliny «Metodolohiia ta orhanizatsiia naukovoii diialnosti». URL: <https://surl.li/bfoeta>; <https://surl.li/rexasf>
13. Prohrama navchalnoi dystsypliny «Naukovo-doslidnytska praktyka». URL: <https://surl.li/xtkduk>
14. Profesiinyi standart «Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity», URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Nakaz_MON_1225.pdf
15. Sakun A. V., Lipin M. V., Voinarovska L. I., Ilna H. V. Myslennia, piznannia, navchannia: synerhiia vzaiemodii. URL: <https://surl.li/keqzsd>
16. Standart vyshchoi osvity. Druhyi (mahisterskyi riven) vyshchoi osvity. Stupin «mahistr». Haluz znan 02 «Kultura i mystetstvo», spetsialnist 025 «Muzychne mystetstvo». URL: <https://surl.li/opemcj>
17. Standart vyshchoi osvity. Druhyi (mahisterskyi) riven vyshchoi osvity. Stupin «mahistr». Haluz znan 02 kultura ta mystetstvo, spetsialnist: 024 Khoreohrafiia. URL: <https://surl.li/rbljfa>
18. Tusheva V. V. Naukovo-doslidnytska kultura maibutnoho vchytelia: sutnist poniattia ta teoretychni aspekty yii formuvannia. Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogika. 2010. № 2. S. 18–23.

Koval O.

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Music Pedagogy and Choreography
Nizhyn Mykola Gogol State University,
koval.ov@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0001-9207-4469

Dvornyk Y.

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Instrumental Performance Training
Nizhyn Mykola Gogol State University
dvornik.uf@ndu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-7497-0515

THE ABILITY TO THINK SCIENTIFICALLY AS A MARKER OF READINESS FOR INNOVATIVE ARTISTIC AND PEDAGOGICAL ACTIVITY

The article actualizes the issue of the importance and necessity of forming the ability to think scientifically among master's degree students who are pursuing art specialties. The implementation of higher education standards for specialties 024 Choreography, 025 Musical Art, and the professional standard for the profession "Teacher of a General Secondary Education Institution" presupposes, among other things, the acquisition by future specialists of research skills, the ability to conduct research and implement innovations in art education, musical pedagogy, and performance. These requirements involve the active engagement of students in research activities and their acquisition of the necessary theoretical knowledge, which occurs in the process of mastering such an

educational component as "Methodology and Organization of Scientific Research," as well as in the process of research practice.

The article reveals the place of these disciplines in the structure of student training, emphasizing their focus on the formation of a broad worldview and the development of scientific thinking. Mastering the methodology of scientific research contributes to the assimilation of effective methods for analyzing cultural and artistic phenomena, artistic and creative processes, and trends in musical or choreographic art.

The role of research culture is revealed, and the necessity of its formation among future musician-pedagogues, choreography teachers, and art teachers is emphasized.

From the perspective of acquiring readiness for innovative art and pedagogical activity, the role and place of research practice are also substantiated, which allows for direct immersion in scientific activity, actualizing all acquired knowledge and skills.

The authors highlight the specialist's ability to think scientifically as the most essential and key factor in generating new ideas and implementing artistic-pedagogical innovations. It is assumed that acquiring the ability to think scientifically to some extent involves mastering research methods, which serve as tools for conducting productive research activities. These methods include observation, comparison, analysis, abstraction, modeling, synthesis, induction, deduction, formalization, and others. It is concluded that a well-developed ability to think scientifically can be considered an indicator of a specialist's readiness to implement innovative artistic-pedagogical activities.

Key words: scientific thinking, scientific research culture, innovative activity, artistic-pedagogical innovation, readiness marker.